

tel fogja fölkarolni, előbbre vinni s ezzel főispáni működését e városra áldásthozóvá tenni; mert habár az 1870-ik évi 42. t.-c. szerint a főispán a végrehajtó hatalom képviselője s mint ilyen ellenőrzi az önkormányzatot, örökdi a törvényhatóság által közvetített állami közigazgatás érdekei fölött: mindazonáltal e hivatás nem akadályozza a városi főispánt abban, hogy a város ügyeit minden téren szeretettel fölkarolja, a város boldogulásának helyes eszközeit megválasztva, azokra föl- és lefelé egyaránt rámutatva, a város érdekeit minden forumon keresztül hathatósan támogassa, tekintélyével védje és oltalmazza. Így fogták föl főispáni méltóságuk hivatását Méltóságod elődei, így fogta föl megbízatását e város tisztelt és szeretett polgármestere, dr. *Lázár György* azon 4 év alatt, amely időn át a főispáni szék betöltve nem lévén, a magas kormánytól a főispáni jogok gyakorlatára hatalmat nyert. (Éljenzés és taps.)

Méltóságos Uram! Szeged városa a honfoglalással egy idős, tehát ezer éves multra tekinthet vissza. Mindig jelentékeny, virágzó városa volt a magyar Alföldnek, mert már az 1200-ik évben a kiváltságos városok, a királyi városok sorában találjuk. A századok folyamán látott dicsőséges napokat, látott királyokat, fejedelmeket, látott országos kormányt falai közt s a királyok fölismerve a város fontosságát, mindig nagyobb és több kiváltságokkal halmozták el. Ám a századok folyamán sok szenvedésen is ment keresztül, mert pusztította tatár, török, tüzvész, pestis, azonban lakóinak szívóssága, kitartása, az ősi röghöz való ragaszkodása mindig lábra állította és újra virágzóvá tette. Az utolsó, talán a legnagyobb pusztulást az 1879-ik évi árvíz hozta a városra. A borzasztó víztömeg ugyyszólván tabula vasa-t csinált e virágzó város területén, lakóit hajléktalanokká, földönfutókká tette s úgy látszott, hogy a századok viharaival dacolt várost eltörölte a föld színéről és Szeged városa csak volt! Nem történt meg, mert a nagy világ részvéte jött segélyére, mert a koronás király nagy-lelkű „legyen” szava hangzott el föltámasztása mellett, mert a kormány, a törvényhozás és az egész ország közvéleménye kimondta, hogy a nemzetnek oly nagy szolgálatokat tett magyar várost elveszni hagyni nem szabad. E biztató szavakra az elszéledt lakosság visszatért a piszkos hullámokkal borított röghöz és miként a pogány hitrege Anthensa az ősi földből meritett erővel munkához látott, küzdött, fáradott, dolgozott és íme 35 év eltelté után itt látja Méltóságod a várost szebb külsőben, mint valaha, virágzóbban, mint bármikor volt, itt látja Méltóságod a főváros után Magyarország legnagyobb, legnépesebb városát!

Méltóságos Uram! A nagy pusztulás óta 35 év mult el, ezen idő alatt a város nagygyá fejlődött, e 35 év sok sebet meggyógyított, de azért a rettenetes pusztítás okozta sebek még mindig sajognak annál is inkább, mert — fájdalom — sok reménységünkben csalókoztunk. Ha tehát a város ezen különleges helyzetét tekintjük és ezen fölül azt tapasztaljuk, hogy a nagyvárosi fejlődés és jelleg követelményei napról-napra újabb terheket kívánnak a polgárságtól, hogy bizonyos kulturális, egészségügyi, városrendezési követelmények teljesítése elodázhatatlan: akkor ki kell jelentenünk, hogy a 35 éves várost fel-

sőbb támogatás nélkül magára hagyni nem lehet, nem szabad. Itt vannak népiskoláink, melyeknek fejlesztése, a tervbe vett nagy kórház, melynek fölépítése, a vízvezeték, melynek a külvárosokra való kiterjesztése, a csatornázás, melynek általánosítása, a kövezet és közvilágítás, melyeknek kiegészítése elodázhatatlan szükségét képez. De ezen kívül még egész sora van azon létesítményeknek, melyek a városra áldásthozók volnának. Mindezen létesítmények nagy, igen nagy áldozatot kívánnak a polgárságtól és habár a polgárság készséggel hozza meg az áldozatokat, mégis azt gondoljuk, hogy az állam támogatása, segélye nélkül a város áldozatkészsége nem képes az anyagi nehézségeket leküzdeni.

Méltóságos Uram! Ezen nagy munkánkhöz, a város szellemi és anyagi fölvirágoztatásához kérjük Méltóságodnak, mint az állami hatalom exponensének hathatós támogatását; kérjük azt, hogy a város kulturális és gazdasági érdekeinek mindig és mindenütt szószólója legyen. És én nem kétlem, hogy erre sarkalni fogja Méltóságodat kiváló képességén, nagy munkaszereteten és munkabírásan, fáradhatatlan energiáján kívül azon ambíció is, hogy egy nagy város boldogításában 125 ezer magyarnak munkatársa óhajt lenni. Mi Méltóságodban a munka emberét tiszteljük, aki mint munkatárs jó hozzánk épp oly bizalommal és szeretettel, amint mi várjuk és fogadjuk. Biztosítom Méltóságodat, hogy ezen munkájában párt és felekezeti különbség nélkül ugy ezen törvényhatósági bizottság tagjait, ugy a város hatóságát, mint az egész szabad királyi város egyetemét kivétel nélkül oldala mellett fogja találni, mert e város minden polgára azt óhajtja, hogy Szeged városa nagygyá, gazdaggá, erőssé és hatalmassá legyen!

Ezen reményünkben röppen el a fohász ajkainkról, hogy a minden jók adójának áldása lebegjen Méltóságodnak a város javára irányuló minden törekvésén, ezen reményünkben bizalmunk és tiszteletünk ismételt kijelentése mellett mondjuk: Isten hozta Méltóságodat! (Hosszantartó éljenzés és taps.)

BIZALOMMAL VAN AZ ELLENZÉK IS.

Dobay Gyula volt ezután a következő szónok:

— Méltóztassék nekem megengedni, — kezdte beszédét — hogy az elhangzott főispáni székfoglaló beszéd és Jászai Géza püspök urnak a köztörvényhatósági bizottság nevében kifejezett üdvözlése után szíves türelmüket rövid időre én is igénybe vehessem.

— *A főispán ur igen szép székfoglaló beszédében oly szép és magas program megva-*

lósítását igéri, amely — azt hiszem — mindnyájunk lelkében a legkellemesebb visszhangra talál. Szeged város közönsége pártállásra való tekintet nélkül a legnagyobb elismeréssel fogja honorálni a főispán ur mindazon tevékenységét, amelyet a város autonómiájának érdekében és annak sérelme nélkül és a város közönségének előnyére kifejteni kíván és ez által ezen város nagy, nemes és igazán nemzeti feladatainak megvalósítását segíti elő.

Szeged város létfeltételeinek a magyar nemzet létfeltételeivel való teljes ugyanazonossága, amely engem most jelen felszólalásomra ösztönzött és abból kifolyólag indító okot szolgáltatott nekem arra, hogy elmondjak bizonyos igazságokat, nem azért, hogy ezzel a főispán ur lelkében már előre köteleket támasszak, vagy munkakedvét elvegyem, hanem azért, hogy figyelmébe ajánlva bizonyos akadályokat, azok leküzdésére tevékenységét még jobban fokozhassam.

Meg kell cáfolnom elsősorban már azon, majdnem történelmi falzummá vált köztudatot, hogy Szeged szab. kir. város újjáalkotását, haladását, intézményeit és jelenlegi helyzetét a többi municipiumok sérelmére a mindenkori kormányok jóakarátának köszönhető. Ezen történelmi falzummal szemben a való tényállás az, hogy Szeged jelenlegi kulturális anyagi és gazdasági helyzetét, valamint a minden téren eddig elért és szerintiünk sajnos, még igen csekély eredményeket is ugyyszólván kizárólag a város anyagi erejének, népének önfeláldozó tevékenységének, a kultúra iránti magas érzékének és fáradhatatlan buzgalmának köszönheti.

És mégis ezen könnyen felismerhető nemzeti kulturmisszió dacára és annak ellenére, hogy az ezen nemzeti misszió előfeltételeit képező iskolák legtöbbször — Budapest kivételével — a magyar államban éppen Szeged város közönsége rendelkezik kulturális fejlődésnek betetőzésétől a mai kormányzat azon indokolatlan és menthetetlen eljárása folytán esett el, hogy a jogosan igényelt egyetem felállításánál mellőztetett.

Nincs város ugyanis az egész magyar birodalomban, mely kulturális célokra oly mérhetetlen áldozatokat volna kénytelen hozni, mint éppen a mi városunk, mert magas pótdóójának ugyyszólván minden filléréi a nemzeti kultúra alapjának megteremtésére, az elemi oktatás céljaira használatnak fel, holott ha nemcsak magának a városnak, hanem legalább is oly mérvben magának a nemzeti magyar államnak érdekében lehetővé tételnek ezen város közönségének, hogy az elemi oktatás megvalósítása céljából csak a törvény által kontemplált 5%-os pótdóót fordítja, az ezt felülmúló terheket pedig az államkormányzat vállalná magára, — mint eminenter nemzeti feladatot, ez esetben is Szeged város közönsége oly helyzetbe jutna, hogy az így felszabadult anyagi erejével hozzászámítva az egyetem céljaira annak idején felajánlott tetemes anyagi segítséget is, — saját erejéből volna képes felállítani és fentartani egy igazán nemzeti tudományos

Husvétra

ajándéktárgyak, ékszerek, órák, brilláns-
árak, ezüstök előnyös vétel folytán

a **Pósz Alajos-téle**

ékszerüzletben SZEGED, Klauzál-tér

igen olcsó árakon

LESZNEK ELADVA.